

דבר העורך

בתחבולות תעשה לך מלחמה

תכנית שבועית: שלמה המלך אומר בחכמתו (קהלת פרק ב פסוק יז) הִחֲכַם עֵינָיו בְּרָאשׁוֹ וְהִפְסִיחַ בְּחֻשְׁפוֹ הוֹלֵךְ. ניתן להמליץ את הפסוק על קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, שכולם יודעים שהוא חיוב גמור, והצורך החיוני ללמוד היטב את הפרשה, אלא ההבדל הוא שהחכם עושה תוכנית שבועית מסודרת מתי הוא הולך לקרוא שמות' עם רש"י ביישוב הדעת, ואילו הכסיל רוצה מאוד, ובפועל לא זוכה לבצע כדיו, בגלל שלא תכנן את צעדיו מראש.

ולדוגמה: לכתחילה הזמן הכי טוב הוא ביום שישי, ואם הוא יודע שביום שישי ושבת אין לו מספיק זמן לקריאת שנים מקרא ואחד תרגום ביישוב הדעת, וממילא משלים אחרי שבת שמועיל רק בדיעבד, עדיף שיתחיל כבר מיום ראשון, כל יום יקרא עליה אחת, וכמנהג הגר"א.

וכתב **בשבט הלוי** (חלק ז סימן לג) ומן הניסיון דטוב לקרוא כל יום מימות השבוע פרשה אחת, עם תרגום ופירוש" אם אפשר, וכן נהגו הרבה גדולים, ולסיים הפרשה בערש"ק, או לכל הפחות לפני סעודת הבוקר.

ועורך הגר"ר **שלמה אסולין זצ"ל** (בשיחה לקראת שמחת תורה, ובהקדמה לספרו על התורה) בחשיבות ענין קריאת שמות, שלא מספיק לקרוא במרוצה כחותה על גחלים, וצריך להקדיש זמן לכך.

וסיפר שבדידיה הוי עובדא, פעם אחת כבר באמצע השבוע קרא שמות' של שבת הבעל"ט, והעיר לו אדם אחד, הרי יש ענין לקרוא ביום שישי, ומדוע אינו מדקדק בדבר. השיב לו בשאלה, האם בשבוע האחרון קראת שמות', ומה היה בשבוע שלפניו, הלה הודה בבושט פנים שלא קרא. אמרתי לו, אני מעדיף לקרוא באמצע השבוע, כדי להיות בטוח שקראתי כדיו, מאשר לנהוג בחומרא של יום שישי ובסוף לא לקרוא בכלל.

ברכת התורה
עקיבא יוסף לוי

נושא הגיליון

'סוף זמן שנים מקרא'

זריזים מקדימין למצוות

תקציר: הגיליונות בנושאי 'שנים מקרא ואחד תרגום', גיליון מספר 474 בנושא 'חיוב שנים מקרא', גיליון מספר 475 בנושא 'זמן קריאת שנים מקרא'.

בגיליון הנוכחי מספר 476 בנושא 'סוף זמן שנים מקרא', יתבאר עד מתי הזמן שיכול עדיין להשלים לכתחילה ובדיעבד; עד הסעודה, עד מנחה, עד צאת השבת, עד יום רביעי, עד שמחת תורה.

1. לכתחילה קודם הסעודה

לא להקדים ולא לאחור: כתוב בגמ' (ברכות דף ח. ה.) לעולם ישלים אדם פרשיותיו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום, שכל המשלים פרשיותיו עם הציבור מאריכין לו ימיו ושנותיו. סבר רב ביבי בר אביי להשלים את קריאת כל הפרשיות בבת אחת, אמר לו ההוא סבא, שכתוב בברייתא ובלבד שלא יקדים לקרוא את הפרשיות ולא יאחר, אלא יקראם יחד עם הציבור. **צוואת רבי:** מצוה מן המובחר להשלים את הפרשה לפני שאוכל את סעודת שבת, כפי שכתב **בתוס'** (ברכות דף ח: ד"ה ישלים פרשיותיו) בשם **המדורש** שלשה דברים ציווה רבי את בניו בשעת פטירתו, ואחד מהם שלא יאכלו לחם בשבת עד שיגמרו את כל הפרשה.

טעם הדבר מבואר ב**בלקט יושר** (חלק א עמוד נד ענין ג), ו**באור זרוע** (חלק א קריאת שמע סימן יב), שמה מחמת הכבודות מסעודת שבת משתמיט ולא יגמור.

לפי טעם זה כותב **הקצות השולחן** (סימן עב ס"ק ו) שמותר לאכול אכילת עראי, ולא חוששים שימשך, כמו

הגיליון הוקדש לעילוי נשמת
האי גברא רבא מיקרי קרתא דירושלים
הגה"ח רבי יעקב ברוך ב"ר משה צבי מינצברג זצ"ל
נלב"ע ט"ו אייר תשפ"ד ת.ג.צ.ב.ה.
הונצח על ידי בני המשפחה שיחיו

בעצמו מנחה ושמע קריאת התורה, או שיש בעיר רק בית כנסת אחד, והם כבר התפללו מנחה, או שבכל בתי הכנסת שבעיר כבר התפללו מנחה אפילו שהוא לא התפלל עמהם, כבר לא נחשב משלים פרשיותיו עם הציבור.

והסתפק, באופן שבבית הכנסת הקבוע שלו כבר התפללו מנחה, והוא לא התפלל איתם, ויש עוד בית כנסת שעדיין לא התפללו, והספק הוא האם נגרר אחרי בית הכנסת הקבוע שלו או לא.

3. עדיף בשבת

עד סוף שבת: כתב **בקצות השלחן** (ס"ק ז) וכעין זה כתב **בהליכות שלמה** (חלק א פרק יב סעיף לה) שגם מי שלא השלים את הפרשה לפני מנחה, ראוי להשלים אחרי מנחה לפני צאת השבת, ועדיף מלהשלים אחרי שבת, כי הצד שאפשר להשלים עד יום רביעי הוא מכח הדימוי הבהדלה, ויש סוברים שאי אפשר להשלים הבהדלה עד יום רביעי, וגם לפי הסוברים שאפשר להשלים הבהדלה עד יום רביעי, מכל מקום עדיף להשלים ביום שבת עצמו, מלהשלים בימים שרק נמשכים אחר השבת.

ובפרט, לפי שיטת הכל בו, שאחרי מנחה עדיין אינו רשאי לקרוא את הפרשה הבאה, כי קראו באותו יום את הפרשה הקודמת, מסתבר שיש ליום השבת שייכות לפרשה הקודמת, ויכול להשלים אחרי מנחה, ועדיף מהימים הבאים.

חידוש גדול מוסיף בקצות השלחן, שאפילו במוצאי שבת אם הוא עדיין לא התפלל מעריב, עדיף להשלים אז, משום שאצלו עדיין שבת.

4. תשלומין בדיעבד

אין תשלומין: נחלקו הראשונים האם אפשר להשלים אחרי שבת. לדעת **האור זרוע** (סימן יב) **והכלבו** (סימן לז) בשם **ריבנו פרץ**, ו**השב"ץ קטן בשם תוספות רבינו יהודה** (פרק קמא בדברכות), וכן נוקט **הטור** (סימן רפה), ובדרישה (שם). אי אפשר להשלים אחרי שבת (קריאת שמו"ת והלכותיה עמוד סד הערה כה).

עד יום רביעי: מאידך לדעת **ריבנו מאיר** הובא **בכלבו** (סימן לז), ו**במרדכי** (מזוזה תתקסח), ו**בהגהות מיימוניות** (הלכות תפילה פרק יג אות ש), הובא **בבית יוסף** (סימן רפה), ונפסק **בשו"ע** (סימן רפה סעיף ד) בשם יש אומרים, בדיעבד יכול להשלים את הפרשה עד יום רביעי שאחרי שבת, כמו שכתוב **בגמ'** (פסחים דף קו), ונפסק

שמצינו לגבי אכילה לפני תפילת מנחה ומעריב, שמותר לאכול אכילת עראי גם אחרי שהגיע הזמן.

טעם נוסף כתב **היעב"ץ** (חלק א סימן מ), משום זריזות, ומסיים שאם כן גם טעימה בעלמא אין לאכול קודם סיום שנים מקרא ואחד תרגום.

טעם נוסף מבואר **בב"ח** (סימן רפה) שצריך שיהיה סמוך לקריאת התורה של הציבור בבית הכנסת.

טעם נוסף כתב **באשל אברהם** (בוטשאטש סימן רפה) שצריכים להקדים את ההשלמה בדיבור פה לפני האכילה בפה, בבחינת **הפסוק** (בראשית פרק כד פסוק לג) **לא אכל עד אם דִּבְרַתִּי דְּבָרִי**.

להלכה נוקט **המשנ"ב** (ס"ק ט, שער הציון יד), שסיום הפרשה לפני הסעודה הוא רק מצוה בעלמא ולא לעיכובא, ולכן פשוט שלא יעכב משום כך את הסעודה עד אחר חצות, וכן כשיש לו אורחים בבית שמחכים לאכול את הסעודה, לא יעכב את הסעודה.

2. אפשר עד מנחה

סוף זמן קריאה: כתוב **בתוס'** (ברכות דף ח:), ו**בכל בו** (סימן לז), הובא **בבית יוסף** (סימן רפה), וכן נפסק להלכה **בשו"ע** (סעיף ד), ו**במשנ"ב** (ס"ק י), שהדין להשלים את הפרשה לפני הסעודה הוא רק לכתחילה, וגם אחרי הסעודה ניתן להשלים עד מנחה. אבל אחר מנחה עבר זמן הפרשה, כי ממנחה הציבור כבר מתחילים לקרוא את הפרשה הבאה.

טעם הדבר כותב **הביאור הלכה** (ד"ה ישלים), כיון שלפי ביאור **האור זרוע** (חלק א קריאת שמע סימן יב), הטעם שרבי ציווה לבניו לגמור את הפרשה עד הסעודה, הוא משום שחשש שמא מחמת הסעודה ישתמט ולא יגמור, משמע שאינו מעכב לגמור לפני הסעודה דווקא.

זמן מנחה: נחלקו פוסקי זמננו מה הגדר של זמן מנחה; לדעת **הג"ר חיים פנחס שיינברג זצ"ל** (תאריך ישראל סימן יב הערה יח), והג"ר **שוריה דבליצקי זצ"ל** (אור ישראל גיליון מד עמוד קיד), תלוי בהגעת זמן מנחה גדולה. לדעת **הג"ר ישראל יעקב פישר זצ"ל** (אבן ישראל שבת חלק א עמוד יג) תלוי בהגעת זמן מנחה קטנה. מאידך לדעת **הגרש"ז אורבאך זצ"ל** (הליכות שלמה חלק א פרק יב סעיף לה), זמן מנחה נקבע לפי הזמן שהוא מתפלל מנחה, ולא לפי הזמן שהקהל מתפללים.

ומבואר **בקצות השולחן** (ס"ק ז) שאם כבר התפלל

לו לעוון ביום כיפור, מה שלא השלים את קריאת כל הפרשיות.

סדר הדברים: ולדעת הג"ר **עמרם פריד שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), זמן התחלת קריאת שמו"ת הוא מהזמן שהתפלל תפילת מנחה, ולא מזמן מנחה גדולה או מנחה קטנה, אבל אם עדיין לא התפלל מנחה, אפילו שהציבור שרגיל להתפלל איתם כבר התפללו, ואפילו שעבר זמן מנחה קטנה - אינו יכול לקרוא כל עוד שלא התפלל בעצמו. וכן זמן סיום קריאת שמו"ת הוא עד שהוא בעצמו התפלל מנחה.

ולמרות שיש שכתבו שיש לסיים אמירת שמו"ת לפני הקידוש (כמבואר בשו"ת שאילת יעבץ חלק א סימן מ), להלכה מותר לאכול מזונות לפני שסיים קריאת שמו"ת, אך יש לסיים לפני סעודת הפת של שבת בבוקר (על פי המבואר באור זרוע חלק א הלכות ק"ש סימן יב, ולקט יושר חלק א עמוד נה).

5. מי קודם בהשלמה?

צדדי התקירה: חקרו האחרונים באדם שלא השלים קריאת שמו"ת באחת השבתות הקודמות, ובא להשלים לאחר זמן, האם צריך להקדים את "ההשלמה" שהרי יש דין לקרוא כסדרן, או שצריך לקרוא תחילה את הפרשה של "חובת היום" ולאחר מכן להשלים של פרשה הקודמת, למרות שתמיד יש דין כסדרן, מכל מקום חובת היום עדיף יותר (סוף משנה שכיר דבק טוב סימן ה, שו"ת מהרש"ם חלק א סימן ריג, כרם שלמה סימן קלה).

מצד אחד ניתן לדמותו, לדין קריאת התורה בציבור, שנפסק **ברמ"א** (סימן קלה סעיף ב) בשם **האור זרוע**, שאם הציבור דילג בשבת אחת את קריאת הפרשה, יקראו בשבת הבאה גם את ההשלמה, וכתב **המשנ"ב** (ס"ק ח) בשם **האור זרוע**, ובספר **לשון חכמים** בשם **הנודע ביהודה** שיקרא קודם את ההשלמה, ואח"כ יקרא את פרשת השבוע, כי יש דין לקרוא את כל הפרשיות כסדרן.

ברם, יתכן שדווקא בציבור אין מהפכים את הסדר, אבל בקריאת היחיד צריך לקרוא קודם את פרשת השבוע.

מצד שני ניתן לדמותו, לדין תשלומין בתפילה,

בשו"ע (סימן רצט סעיף ו), מי שלא הבדיל במוצאי שבת, מבדיל והולך בכל השבת כולו, ועד כמה? אמר רבי זירא עד רביעי בשבת. והכוונה עד סוף יום שלישי.

עד שמחת תורה: יותר מזה חידש **בהגהות מיימוניות** (הלכות תפילה פ"ק יג אות ש), בשם **רבינו שמחה**, והובא **בבית יוסף** (סימן רפה), ונפסק **בשו"ע** (סימן רפה סעיף ד) בשם יש אומרים, אם לא השלים את הפרשיות כל פרשה בזמנה, יכול להשלים עד שמחת תורה, שבו הציבור גומרים את התורה.

ומבאר **המשנ"ב** (ס"ק יב), כיון שגומרים בשמחת תורה את התורה, לכן בדיעבד עד יום זה נחשב שמשלים עם הציבור. ולכתחילה לכל הדעות אין לאחר את קריאת הפרשה, אחרי השבת שקוראים את אותה פרשה.

וכתב **הפרי מגדים** (אשל אברהם ס"ק ז), וכן נוקט **המשנ"ב** (ס"ק יב, שער הציצין ס"ק טו) שאפשר בדיעבד להשלים את הקריאה כל השנה עד שמיני עצרת. ולא

כדעת **התוספת שבת** (ס"ק ו) שאפשר להשלים רק ביום שמיני עצרת, ולא בימים שבאמצע.

שחרית: כתב **בקצות השלחן** (ס"ק ט) שצריך לגמור לפני תפילת שחרית של שמחת תורה, כי אחרי התפילה כבר התחילו לקרוא בראשית, ועבר הזמן של הפרשיות שעברו, אך אם לא השלים בשמחת תורה לפני התפילה, ישלים כל היום, משום שכל היום יש לו שייכות לפרשת וזאת הברכה, ומדייק כך מלשון הפוסקים, שהזכירו שמחת תורה ולא כתבו דווקא עד שחרית.

ומסתפק, באופן ששמחת תורה חל בשבת, האם אפשר להשלים גם בשלושה ימים שאחרי שבת, מטעם שנחשבים שייכים לשבת. [צריך להבין, הרי ג' הימים שאחר השבת, אינם קשורים לשמחת תורה אלא קשורים לשבת].

ולפי זה שאפשר להשלים גם לפני שמחת תורה, כתב **בדרכי משה** (אות ג), בשם **האבודרהם** (סדר תפילת סוכות), שאם צריך להשלים פרשיותיו עדיף להשלים בעשרת ימי תשובה, כפי שמסופר **בגמ'** (ברכות דף ח:): על רב ביבי בר אביי שרצה להשלים את הפרשיות של כל השנה בערב יום הכיפורים, וטעמו כדי שלא ייחשב

!הוא לבדו עשה ועושה ויעשה לכל המעשים

ידיעה נחוצה: ברשב"י מצינו תופעה נדירה, שמנהג ישראל לשיר לכבודו בל"ג בעומר שירים מיוחדים בשבג גדול מעלתו וקדושתו, בר יוחאי, ואמרתם כה לחי, ועוד.

השיר, "לכבוד התנא הא-לוהי רבי שמעון בר יוחאי" הוא שיר לכבוד התנא רבי שמעון בר יוחאי, המושר בעיקרו בהדלקת מדורות בל"ג בעומר. בעת ציקת השמן שרים באיטיות כהכנה להדלקה, ובעת ההדלקה עוברים לשיר את השיר בקצב סוער ומהיר יותר.

המילים משמשים גם כפזמון לזמר, אך חיים נפְּבָדִים, יְדִידִים נְחֻמְדִים, מִי לְכֶם פּוּה, וּמָה לְכֶם פּוּה, לְכָבוֹד הַתְּנָא אֱלֹקֵי רַבִּי שְׁמֻעוֹן בְּרַי יוֹחָאי. הפיוט חובר על ידי **רבי יוסף לייב שפירא** מצפת בשנות ה'ת"ש.

עצם המושג שקוראים לרשב"י הַתְּנָא אֱלֹקֵי יְסוּדוֹ **בוהר הקדוש** (שמות לח א) וז"ל: וּכְתִיב יִרְאֶה כָּל יִצְחָר אֶת פְּנֵי אֲדֹנָיו יי', מֵאֵן פְּנֵי אֲדֹנָיו יי', דָּא רַבִּי שְׁמֻעוֹן בְּרַי יוֹחָאי, דְּמָאֵן דְּאִיהוּ דְּכֹרָא מִן דְּכָרְנָא, בְּנֵי לְאַתְחַזְּקָא קַמֵּיהּ עב"ל. ופירושו (על פי פירוש 'מתוק מדבש') שהשיכנה שורה עמו תמיד והצדיקים נקראים פני השיכנה לפי שהיא מקשטת ומתקנת פניה לגבי קוב"ה על ידיהם, שמי שהוא גבר בגברים, והיינו מובחר שבחכמים שיכול להשיג סודות התורה, והיינו יראה כל זכורך, צריך להראות לפניו ללמוד ולשאוב מחכמתו ותורתו.

וכעין **הקדוש הפסוק** (דברים פרק ק"ג פסוק א) מִשֶּׁה אֵישׁ אֱלֹהִים. ולשון **תרגום אונקלוס**, **ותרגום ירושלמי** (שם) מִשֶּׁה נְבִיאָא דַּיְיָ. **באור החיים** לשון **הפסוק** פירש כוונת הענין, כממה אופנים נפלאים.

נוסח משובש: ועוררו הג"ר **יצחק רצאבי שליט"א** (בשיעורו), והג"ר **נתן קופשיץ שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), והג"ר **אשר וייס שליט"א** (בשיעורו), והג"ר **אליהו דיסקין שליט"א** (בשיעורו), ישיב איסור גמור במנהג המשובש, להגות את המילה "הַאֱלֹקִי" בפתח, שזה נשמע כביכול אומרם שהתנא רשב"י הוא האלה שלי, והוא ביטוי שאסור לאמרו כי ודאי ה' הוא האלקים ואין זולתו, וחובה להגות "הַאֱלֹקִי" בחיריק.

ולדעת **גדולי רבני קהילות החסידים שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), לא נכון להגיד "הַאֱלֹקִי", אולם אין חובת מחאה על הנוהגים לומר כן.

וכן דעת הג"ר **גרשון מלצר שליט"א** (בהוראה לרבני הילכתא), כאשר ברור שאין הכוונה לאלוקות, אין בעיה לקרוא לאדם אלהים, כפי שמצינו בדינים שנקראים אלהים, כלשון **הפסוק** (שמות פרק כב פסוק ז) וְנִקְרַב בְּעַל הַבַּיִת אֶל הַאֱלֹהִים ופירש רש"י ונקרב - אל הדיינין. וכלשון **הפסוק** (בראשית פרק יט פסוק ב) הִנֵּה נָא אֲדֹנָי, ופירש רש"י הנה נא אתם אדונים לי. ועוד דוגמאות במסכת ספר תורה פרק ד.

וכשאומרים על רשב"י האלקי, לכאורה הכוונה להתפשטות הגשמיות, כמבואר **ברמב"ם** (שמונה פרקים פרק ז) **ובדרשות הר"ן**, ובורר שאין הכוונה לאלוקות חס ושלום. ובכל זאת בגלל תוספת זהירות אומרים התנא האלקי עם ק', ולא עם ה'. וקל וחומר שצריך לימנע ולזהר מלומר אלקי עם פתח, שיש בזה משמעות מזעזעת. ומכל מקום כיון שברור שאין כוונתם לעבודה זרה חס ושלום, אין חיוב מחאה, ורק נכון להעיר לציבור על כך (ישר כח להרב צבי רובל שליט"א על בירור הענין).

יאמר עם ה'! ולדעת **הג"ר משה ברנדסדורפר שליט"א** (במכתב לרבני הילכתא), אם שר "התנא אלקי" בלי ה"א בתחילת התיבה, כשיגרא דלישנא, יש איסור גמור לומר כן, כי אז נשמע כאומר שהתנא הוא האלקים שלי רח"ל. ומסיבה זו דייק הפייטן בלשונו "התנא האלקי", עם ה"א הידיעה, שבאופן כזה אין איסור. שהכוונה היא שהתנא הוא איש האלקי כמו שאמר על משה רבינו "איש האלהים", וכן אומרים על רבי שמעון בר יוחאי שהוא תנא אלוהי (א גנטלעכער תנא, והכוונה שהוא מובחר שבחכמים שיכול להשיג סודות התורה). ולכן צריך להקפיד ולשיר "התנא האלקי" עם ה' ולא להשמיט את האות ה'.

והוסיף, שבכמה מקומות מצינו שכינו את רשב"י בתואר "התנא האלקי" ובכולם הקפידו לכתוב "התנא האלקי" עם ה"א הידיעה. עיין אוה"ח ויקרא יח ד; באר מים חיים בראשית פרשת מקץ ד"ה מב, יט; סידורו של שבת ח"א שורש א ענף א עלה א, ועוד ספרים.

סיבת השיבוש: הסיבה ליבוש של הזמרים, כי בניקוד הנכון אלקי עם חיריק, לא מתאים החריזה של השיר, שמסתיים עם המילה יוחאי המנוקד עם פתח (או קמץ), ומכאן נכנס השיבוש להגיד אלקי בפתח (או קמץ), שבשפת אדם ידעל על'. [וצריך להבין מה היתה כוונת הפייטן, ואולי ניקד יוחאי עם חיריק, וגם אז החרוז לא מושלם].

דברי המומחים בכללי הדקדוק: השם "א-לוה" הוא שם קדוש, שאין אנו יודעים האם האות ה' בסוף המילה, היא חלק מהשורש או לא.

א. "א-לוקי" בחיריק בתוספת ה' הידיעה אינה יכולה להתפרש כ"אלוקים שלי", אלא כתואר בלבד איש אלוקים.
ב. "א-לוקי" בלא ה' הידיעה יכולה להתפרש "א-לוק שלי", והחשש גדל כאשר אומרים "התנא אלוקי" התנא עם ה' הידיעה ואלוקי בלא ה' הידיעה.

ג. "א-לוקי" בפתח (או קמץ) תמיד מתפרשת כ"אלוקים שלי" (או "א-לוק שלי"), בין אם מצטרפת אליה ה' הידיעה ובין אם לאו. שכן מילה שמסתיימת עם אות ה' המנוקדת בפתח (או קמץ), הולך על שם עצם שהוא שלי, (קמץ בלשון רבים, ופתח בלשון יחיד), כמו אלקי נצור לשוני מרע. ואי אפשר לפרשו שם תואר, כמו איש אלקים, כי תואר תמיד מסתיים בחיריק ולא בפתח.

ד. הא' של השם יוחאי נבלעת ואינה נשמעת, ולכן ההגייה שלה היא "יוחאי", כך מוכח מהחרוז של הבן איש חי "ואמרתם כה לחי" שמתחרז עם "יוחאי", וכך מפורש בגמ' (ברכות דף ז): רבי שמעון בן יוחי, בלי א'.

ה. יתכן שהפייטן התכוון לשורר "אלוקאי" וחוזה המשורר את "יוחאי" עם "אלוקאי", כך גם כאשר שרים בפתח ומקמץ, מתפרש כתואר כמו "אלוקי" בחיריק, ויש סמך מסוים לדבר מהפזמון ואמרתם כה לחי ששם חרז המשורר את "יוחאי" עם "בדיקאי".

ניתן להשיג מראי מקומות בנושא במערכת הילכתא

משיב כהלכה

הפרס השבועי 100 שקל מזומן
הזוכה בפרס גיליון 475 בסך 100 שקל מזומן
הר"ר אברהם לב ארי שליט"א

בית כנסת חזון איש רמת שלמה ירושלים
שאלה: האם יש חיוב ללמוד פירוש רש"י, בנוסף לתרגום?

ביאור: אם אין לו זמן לשניהם, מה יעדיף תרגום או רש"י? כיצד ינהג במילים שאין עליהם תרגום, ופירוש רש"י? האם חייב להוציא בפיו את התרגום ורש"י? הקורא בפיו בלי הבנה האם קיים חובתו?

מקורות: גמ' (ברכות דף ח), טור ושולחן ערוך ונו"כ ומשנ"ב (סימן רפה סעיף א-ב), ים של שלמה (קידושין פרק ב סימן יד), ליקוטי אמרים (פרק ה), חוט שני (שבת חלק ד עמוד קטו), הליכות שלמה (חלק א פרק יב הערה מח), אלא ד' אמות של הלכה (עמוד קיב), שבת הלוי (חלק ז סימן לג), תשובות והנהגות (חלק א סימן רסא), קריאת שמו"ת והלכותיה (פרק ו).

במדור זה מופיעה שאלה בנושא הגיליון הבא, כל השולח תשובה נכונה, בצירוף פרטי המשיב (שם, טלפון, מקום לימוד), יכול לזכות בפרס. בחירת הזוכה על דעת רבני הילכתא ולפי החלטתם הבלעדית. התשובות המובחרות יושלו במידת האפשר בגיליון הקרוב.

- ניתן להגיש תשובות באחת מהאפשרויות הבאות.
- קו 'הילכתא' טלפון 02-5377085 שעות 02-שלושה
- עמדות 'נדרים פלוס' לקהילות, קופת 'הילכתא' - 'עומק הפשוט'
- חדר 'קול הלשון', ישיבת מיר ירושלים, תיבת 'הילכתא'
- בפקס מספר 6507823-1532
- במייל 5047867@gmail.com

העיתור בתפילה לרפואת
הילד יהונתן בן אפרת שיחי'
לרפואה שלמה בתוך שאר חולי ישראל

דינים העולים

א. **קריאה בזמנה:** יש לקריאת שנים מקרא זמן מסוים, לא יקדים ולא יאחר. תחילת הזמן הוא ממנחה בשבת הקודמת, סוף הזמן הוא עד מנחה של השבת הבאה.

ב. **מצוה מן המובחרת:** לכתחילה ישלים את הקריאה לפני סעודת יום השבת, אבל אכילת עראי מותרת. ויש מחמירים אפילו בטעימה בעלמא. אין לעכב מחמת הקריאה את הסעודה עד חצות. אם לא הספיק יכול לקרוא עד מנחה.

ג. **זמן מנחה:** נחלקו הפוסקים בגדר זמן מנחה, ונאמרו השיטות הבאות; משהגיע זמן מנחה גדולה, משהגיע זמן מנחה קטנה, מהזמן שרוב הציבור התפללו, מהזמן שהוא התפלל מנחה בפועל.

ד. **ביום השבת:** יש מעלה ביום השבת אפילו אחרי מנחה. יש שכתב שבמוצאי שבת אם לא התפלל עדיין, זוכה למעלת קריאת שמו"ת ביום השבת שנחשב בזמנה.

ה. **תשלומין:** לא קראה בזמנה, יש אומרים שבדיעבד יש לה תשלומין עד סוף יום שלישי, ויש אומרים עד שמחת תורה שאז מסיימין הציבור את התורה, והיינו קודם קריאת בראשית, ואם לא השלים עד הקריאה, ישלים בכל היום של שמחת תורה. ויש אומרים שעדיף להשלים בעשרות ימי תשובה.

ו. **מי קודם:** דילג על פרשה, ורוצה להשלים בשבוע שאחריו, נחלקו האחרונים האם להקדים את הפרשה הנוכחית משום שתדיר קודם, או את הפרשה הקודמת כדי שיהיה כסדרן. ויש שכתב שביום שישו יקדים את הפרשה הנוכחית, ובשאר ימי השבוע יקדים את הפרשה הקודמת.

נושא הגיליון הבא:

תרגום ופירוש רש"י

טלו חלק בזיכוי הרבים העצום, והשתתפו בהוצאות הגיליון הבא

הגיליון נועד לעורר את לב הלומדים, נא לא לסמוך על הדברים הלכה למעשה בלי לעיין במקורות

ברכת מזל טוב לחבר המערכת הג"ר יוסף שלמה בייפוס שליט"א
לרגל שמחת הבר מצוה לבנו יניק וחכים ערין לגרולות
כמר מאיר הכהן בייפוס נ"י
יהי רצון שיוזכה לרווח ממנו ומכל צאצאיו רוב נחת וקדושה אמן

הילכתא

לדעת לחיות כהלכה

- גיליון שבועי עומק הפשוט
- שיעורים יומי עיון
- בית הוראה טלפוני
- בירורי הלכה אקטואליים
- קו מידע הלכתי
- חוברות הדרכה

מכון הילכתא

מענה אנושי: 02-5350-535 פקס: 02-6507-823

קבלת הגיליון במייל: 5047867@gmail.com

קו מידע הלכתי

02-5377-085

ניתן להאזין לשיעורים, הודעות, עדכונים, רישום להגרלות, ועוד...